

Nd.

674. Frumvarp til laga

[48. mál]

um eftirlit með skipum.

(Eftir 2. umr. í Nd., 24. apríl.)

Samhljóða þskj. 50 með þessum breytingum:

38. gr. hljóðar svo:

Hlutverk siglingadóms er:

1. Að skera úr um, hvort skoðun á skipi skuli fram fara, annast yfirskoðunargerðir og kveðja yfirskoðunarmenn, eins og nánar greinir í 21. gr.
2. Að skera úr um, hvort farbann skuli lagt á skip, og dæma um gildi farbanns, svo sem getið er í 36. gr.
3. Að fara með dómstörf í opinberum málum út af sjóslysum eða brotum á lögum þessum í samræmi við ákvæði 40. gr.

39. gr. hljóðar svo:

Hinir reglulegu sjóðómar annast sjópróf samkvæmt 39. gr. siglingalaga nr. 66 31. des. 1963. Skulu prófin fara fram að hætti opinberra mála.

Þegar sjópróf skal halda, ber formanni sjódóms að gera eftirlitsmanni Siglingamálastofnunarinnar í því umdæmi, þar sem próf er haldið, aðvart um það.

Eftirlitsmanni ber að mæta eða láta mæta við sjópróf, ef um er að ræða strand skips, verulegar skemmdir á skipi eða farmi, manntjón á skipi eða veruleg meiðsla manna. Skal honum heimilt að kynna sér málsskjöl, bera fram tillögur um rann-

sókn málsins, spyrja vitni með milligöngu dómara eða beint með samþykki hans og að fara fram á þær bókanir, sem hann telur nauðsynlegar.

Eftirlitsmanni ber að hefjast handa um, að sjópróf sé haldið, ef hann telur ástæðu til eða þess er krafizt af aðilum þeim, sem taldir eru í b-lið 18. gr. Hann getur og krafizt framhaldsprófs, ef honum þykir þess þörf.

Að sjóprófi loknu skal formaður sjódóms senda siglingamálastjóra, Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands, Landssambandi íslenzkra útvegsmanna, Sjómannasambandi Íslands og Slysavarnafélagi Íslands eftirrit af því.

41. gr. hljóðar svo:

Áður en saksóknari ákveður höfðun opinbers máls út af sjóslysum eða brotum á lögum þessum, skal hann jafnan leita umsagnar siglingamálastjóra. Ber siglingamálastjóra að láta í té rökstudda umsögn og tillögur, svo fljótt sem verða má.

Dómstólar skulu láta Siglingamálastofnuninni í té eftirrit dóma, dómsgerða og annarra gagna í málum út af sjóslysum eða brotum á lögum þessum.

44.—57. gr. hljóða svo:

44. gr.

Við Siglingamálastofnunina skal starfa siglingafróður maður, er hafi það meginverkefni að kanna orsakir sjóslysa. Skal hann mæta við sjópróf, er um er að ræða manntjón, veruleg meiðsli manna eða meiri háttar eignatjón, og hefur hann þá fyrir dómnnum að öllu leyti sama rétt og eftirlitsmaður samkvæmt ákvæðum 39. gr.

Með honum skulu vinna að þessum málum fjórir menn skipaðir af ráðherra til 6 ára í senn samkvæmt tilnefningu þessara aðila: Farmanna- og fiskimannasambands Íslands, Landssambands íslenzkra útvegsmanna, Sjómannasambands Íslands og Slysavarnafélags Íslands.

Samstarfsnefnd þessi skal fylgjast eftir fögnum með starfi sjódóma og siglingadóms, safna saman upplýsingum, sem skýrt geta eða upplýst orsakir sjóslysa, koma á framfæri leiðbeiningum um slysavarnir og varúðarráðstafanir, miðla slíkum upplýsingum til sjómannaskóla, sjómanna og útgerðarmanna og gera tillögur um ráðstafanir til að draga úr slyshættu á sjó.

Framangreindur starfsmaður Siglingamálastofnunarinnar skal í samráði við samstarfsmenn sína í nefndinni, þegar þess er óskað af skólastjórum sjómannaskóla, skýra fyrir nemendum helztu orsakir sjóslysa hér við land og hvernig unnt sé að forðast þau.

Nefndin semur greinargerðir um rannsókn sjóslysa og ályktanir sínar í því efni. Siglingamálastofnunin birtir niðurstöður nefndarinnar árlega eða oftar, þegar sérstök ástæða þykir til. Ferðakostnaður og önnur nauðsynleg útgjöld nefndarinnar greiðist eftir reikningi, er ráðherra úrskurðar.

45. gr.

Fyrir skoðanir á skipum, eimkötllum, mælingu á skipum, útgáfu skirteina, endurskoðun smíðauppdráttu og aðrar skoðanir skal eigandi greiða gjöld til ríkissjóðs samkvæmt reglugerð, er ráðherra setur. Þar skulu einnig sett ákvæði um fyrirkomulag innheimtu gjaldanna.

Gjöldunum fylgir lögveð í skipi, jafnsett lögveði fyrir lestagjaldi í eitt ár frá því, er gjald var kræft.

46. gr.

Telji gjaldandi gjald ranglega krafid eða of hátt, getur hann leitað úrskurðar siglingamálastjóra, og skal þá greiða gjaldið samkvæmt honum. Gjaldandi getur þó á næstu þremur mánuðum frá því, er honum varð kunnugt um úrskurðinn, skotið honum til dómstóla.

Siglingamálastjóri er í fyrirsvari fyrir ríkissjóð í framangreindum málum.

Réttarhöld í málum samkvæmt þessari grein eru hin sömu og í einkamálum.

47. gr.

Ef eigandi skips, útgerðarmaður, skipstjóri, annar yfirmaður skips eða loftskeytamaður brýtur í verki eða með vitaverðri vanrækslu gegn fyrirmælum í lögum þessum eða reglum settum samkvæmt þeim, varðar það sektum eða varðhaldi. Dæma má fangelsisrefsingu, ef um stórfellt brot er að ræða.

Nú er skipi, sem eigi hefur gilt haffærisskírteini eða farbann hvílir á, lagt úr höfn, eða skip er annars á ferð óhaffært, án þess að brýnasta nauðsyn sé til, og skal þá ekki beita vægari refsingu en varðhaldi.

48. gr.

Ef maður, sem hefur fengið opinbera viðurkenningu eða próf sem smiður skips, vélar þess eða búnaðar, vanrækir af ásetningi eða vitaverðu gáleysi störf sín samkvæmt lögum þessum eða reglum settum samkvæmt þeim, varðar það hann refsingu eftir ákvæðum 1. mgr. 47. gr.

49. gr.

Um brot samkvæmt 47. og 48. gr. skal beitt reglum almennra hegningarlaga um hlutdeild.

Nú er brot framið með verknaði, sem refsiverður er samkvæmt almennum hegningarlögum, og skal þá einnig beita viðeigandi ákvæðum þeirra.

50. gr.

Þegar um brot er að ræða samkvæmt 47. gr., má svipta sökunaut rétti til skipstjórnar, stýrimennsku, vélstjórnar eða loftskeytamannsstarfs um ákveðinn tíma, er eigi sé skemmri en 3 mánuðir.

Nú er dæmd refsing samkvæmt 2. mgr. 47. gr. eða brot er að öðru leyti sérstaklega stórfellt eða itrekað, og skal þá beita réttindasviptingu í 6 mánuði og allt að 5 árum eða ævilangt.

Dæma má sökunaut samkvæmt 48. gr. réttindasviptingu um ákveðinn tíma, er eigi sé skemmri en 3 mánuðir.

51. gr.

Svipting réttinda samkvæmt 50. gr. skal gerð með dómi. Sá er réttindum hefur verið sviptur, skal afhenda lögreglunni réttindaskírteini sitt.

Réttindasvipting skal tilkynnt öllum lögreglustjórum á landinu.

52. gr.

Þegar þrjú ár að minnsta kosti eru liðin frá því, að réttindasvipting var dæmd, getur dómsmálaráðherra, ef sérstakar ástæður mæla með því, veitt dómfellda réttindin aftur, enda þótt sá tími, sem til er tekinn í dómnum, sé eigi liðinn.

Endurveiting réttinda samkvæmt 1. mgr. er þó því aðeins heimil, að siglingamálastjóri og siglingadómur mæli með því.

53. gr.

Sektir fyrir brot gegn lögum þessum renna í ríkissjóð. Þeim fylgir lögveð í skipi og búnaði þess jafnsett lögveði fyrir lestagjaldi.

Aðför skal reynd fyrir sekt, áður en til afplánunar kemur.

Við ákvörðun sekta skal hafa hliðsjón af efnahag sökunauts.

54. gr.

Lög þessi raska í engu ákvæðum 24. gr. áfengislaga nr. 82 2. júlí 1969, að því er snertir viðurlög, ef menn eru undir áhrifum áfengis við störf sín.

55. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 50 31. júlí 1959, um eftirlit með skipum, lög nr. 24 7. apríl 1962, um breyting á þeim lögum, svo og önnur þau ákvæði, sem eigi fá samrýmzt lögum þessum.

56. gr.

Reglugerðir og reglur, sem út hafa verið gefnar samkvæmt lögum nr. 50 31. júlí 1959 eða eldri lögum um eftirlit með skipum, halda gildi sínu, þar til nýjar reglugerðir hafa verið settar.

57. gr.

Auk þess, sem getið er í einstökum greinum, er ráðherra heimilt að setja nánari reglur um einstök ákvæði laganna og framkvæmd þeirra, enda sé tillagna siglingamálastjóra leitað. Í slíkar reglugerðir má og setja refsíákvæði innan þeirra marka, er lög þessi setja.